

THỰC HÀNH TIẾNG VIỆT (1 tiết)

HOẠT ĐỘNG 1: Khởi động

Mục tiêu:

- Mở rộng hiểu biết về cụm từ qua trò chơi khởi động.
- Tạo tâm thế tích cực cho HS tiếp nhận bài mới.

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của học sinh	Kết quả/ Sản phẩm học tập
<ul style="list-style-type: none"> - GV tổ chức trò chơi <i>Ai nhanh, ai đúng</i>. - GV chia lớp thành 4 đội chơi. - GV nêu nhiệm vụ: Tìm trong đoạn đầu văn bản <i>Cô bé bán diêm</i> một câu có chủ ngữ hoặc vị ngữ là một từ; một câu có chủ ngữ hoặc vị ngữ là một cụm từ. Đội nào tìm đúng và nhanh nhất là đội chiến thắng. - GV nhận xét các đội chơi, cho điểm. - GV dẫn dắt vào bài mới. 	Thực hiện nhiệm vụ.	Tìm được: <ul style="list-style-type: none"> - Câu có chủ ngữ là một từ: <i>Trời đã tối hẳn.</i> - Câu có chủ ngữ là một cụm từ: <i>+ Đêm nay là đêm giao thừa.</i> - Câu có vị ngữ là một cụm từ: <i>+ Giữa trời đông giá rét, một em gái nhỏ đầu trần, chân đi đất, đang dò dẫm trong đêm tối.</i>

HOẠT ĐỘNG 2: Hình thành kiến thức mới

Mục tiêu:

- Hiểu được tác dụng của việc mở rộng thành phần chính của câu bằng cụm từ.
- Nhận biết được cụm danh từ.

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của học sinh	Kết quả/ Sản phẩm học tập
<p>1. Nhận biết tác dụng của việc mở rộng thành phần chính của câu bằng cụm từ</p> <ul style="list-style-type: none"> - GV hướng dẫn HS thảo luận nhóm: + So sánh 2 câu văn. 	<ul style="list-style-type: none"> - Trao đổi ý kiến trong nhóm và hoàn thành phiếu học tập. 	Hiểu được tác dụng của việc mở rộng thành phần câu bằng cụm từ. <ul style="list-style-type: none"> - Về cấu tạo: phức tạp hơn. - Về ý nghĩa: cụ thể, đầy đủ hơn.

+ Nhận biết tác dụng của việc mở rộng thành phần chính của câu bằng cụm từ. – GV gọi các nhóm trình bày. – Thống nhất, chốt ý kiến.		– Đại diện nhóm trình bày.																		
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Câu văn</th> <th>Cấu tạo TP chính</th> <th>Ý nghĩa</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Tuyết/ rơi.</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2. Tuyết trắng/ rơi đầy đường.</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3">Nhận xét:</td> </tr> </tbody> </table>			Câu văn	Cấu tạo TP chính	Ý nghĩa	1. Tuyết/ rơi.			2. Tuyết trắng/ rơi đầy đường.			Nhận xét:								
Câu văn	Cấu tạo TP chính	Ý nghĩa																		
1. Tuyết/ rơi.																				
2. Tuyết trắng/ rơi đầy đường.																				
Nhận xét:																				
2. Tìm hiểu về cụm danh từ – GV cho HS đọc phần <i>Nhận biết cụm danh từ</i> , SGK tr.66. – Hướng dẫn HS phân tích ví dụ và rút ra kết luận về cụm danh từ, nhận biết cấu tạo của cụm danh từ.		– Đọc phần <i>Nhận biết cụm danh từ</i> . – Điền mô hình cụm danh từ. – Nhận diện được cụm danh từ. – Xác định cấu tạo đầy đủ của một cụm danh từ.																		
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Phần phụ trước</th> <th>Phần trung tâm</th> <th>Phần phụ sau</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="3"><i>Tất cả những học sinh chăm chỉ đều được cô giáo khen ngợi.</i></td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> </tbody> </table>		Phần phụ trước	Phần trung tâm	Phần phụ sau	<i>Tất cả những học sinh chăm chỉ đều được cô giáo khen ngợi.</i>			<table border="1"> <thead> <tr> <th>Phần phụ trước</th> <th>Phần trung tâm</th> <th>Phần phụ sau</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Từ chỉ số lượng</td> <td>Danh từ</td> <td>Từ chỉ đặc điểm, vị trí của sự vật</td> </tr> <tr> <td><i>tất cả, những</i></td> <td><i>học sinh</i></td> <td><i>chăm chỉ</i></td> </tr> </tbody> </table>	Phần phụ trước	Phần trung tâm	Phần phụ sau	Từ chỉ số lượng	Danh từ	Từ chỉ đặc điểm, vị trí của sự vật	<i>tất cả, những</i>	<i>học sinh</i>	<i>chăm chỉ</i>
Phần phụ trước	Phần trung tâm	Phần phụ sau																		
<i>Tất cả những học sinh chăm chỉ đều được cô giáo khen ngợi.</i>																				
.....																		
Phần phụ trước	Phần trung tâm	Phần phụ sau																		
Từ chỉ số lượng	Danh từ	Từ chỉ đặc điểm, vị trí của sự vật																		
<i>tất cả, những</i>	<i>học sinh</i>	<i>chăm chỉ</i>																		

HOẠT ĐỘNG 3: Luyện tập, vận dụng

Mục tiêu:

- Nhận diện cụm danh từ.
- Biết cách mở rộng thành phần chính của câu bằng cụm danh từ.

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của học sinh	Kết quả/ Sản phẩm học tập
Bài tập 1 – GV cho HS đọc và xác định yêu cầu bài tập. – GV yêu cầu HS làm việc cá nhân, hoàn thành bài tập. – GV gọi một số HS trình bày bài làm.	– Đọc và xác định yêu cầu bài tập. – Làm bài tập, tìm các cụm danh từ. – Một số HS trình bày.	Tìm được các cụm danh từ: a) – <i>khách qua đường</i> – <i>lời chào hàng của em</i> b) – <i>tất cả các ngọn nến</i> – <i>những ngôi sao trên trời</i>

<ul style="list-style-type: none"> - GV nhận xét, đánh giá, chữa bài. - GV lưu ý HS có những cụm danh từ không có cấu tạo đầy đủ 3 phần. 		
<p>Bài tập 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - GV cho HS đọc và xác định yêu cầu bài tập. - GV tổ chức cho HS làm việc nhóm đôi, thực hiện các nhiệm vụ sau: <ul style="list-style-type: none"> + Tìm 1 cụm danh từ trong truyện <i>Cô bé bán diêm</i> và xác định danh từ trung tâm. + Tạo ra 3 cụm danh từ khác từ danh từ trung tâm của cụm từ vừa tìm được. - GV gọi một số nhóm trình bày kết quả. - GV nhận xét, đánh giá, chữa bài. 	<ul style="list-style-type: none"> - Đọc và xác định yêu cầu bài tập. - Làm việc nhóm đôi. - Một số nhóm trình bày kết quả. 	<ul style="list-style-type: none"> - Xác định được cụm danh từ: <i>VD: hai ngôi nhà</i> - Tạo lập được 3 cụm danh từ khác: <ul style="list-style-type: none"> + <i>những ngôi nhà ấy</i> + <i>ngôi nhà xinh xinh kia</i> + <i>ngôi nhà của tôi</i>
<p>Bài tập 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - GV cho HS đọc và xác định yêu cầu bài tập. - GV tổ chức cho HS làm việc nhóm đôi, hướng dẫn HS xác định chủ ngữ của câu, so sánh cấu tạo ngữ pháp của thành phần chủ ngữ trong các cặp câu và rút ra tác dụng của việc dùng cụm danh từ làm thành phần chính của câu. - GV gọi các nhóm trình bày bài làm. 	<ul style="list-style-type: none"> - Đọc và xác định yêu cầu bài tập. - Trao đổi nhóm đôi theo các nội dung GV đưa ra. - Một vài nhóm trình bày bài làm. Các nhóm khác nhận xét, bổ sung. 	<p>Xác định và so sánh được chủ ngữ của câu:</p> <p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i><u>Em bé</u> / vẫn lang thang trên CN (danh từ) đường.</i> - <i><u>Em bé đáng thương, bụng đói rét</u> / CN (cụm danh từ) vẫn lang thang trên đường.</i> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i><u>Em gái</u> / đang dò dẫm trong CN (danh từ) đêm tối.</i>

<p>– GV nhận xét chốt nội dung.</p>		<p>– <u>Một em gái nhỏ đầu trần, chân đi đất,</u> CN (danh từ) <i>đang dò dẫm trong đêm tối.</i> Câu có cụm danh từ làm chủ ngữ cung cấp nhiều thông tin (số lượng, đặc điểm) hơn chủ ngữ là danh từ. Qua đó, câu văn còn cho thấy thái độ thương cảm, xót xa của người kể chuyện với cảnh ngộ đáng thương, khổ khổ của cô bé bán diêm.</p>
<p>Bài tập 4</p> <p>– GV cho HS đọc và xác định yêu cầu bài tập.</p> <p>– GV tổ chức cho HS làm việc nhóm đôi, trao đổi về các nội dung:</p> <p>+ Xác định chủ ngữ của câu.</p> <p>+ Thêm vào trước hoặc sau danh từ trung tâm các từ ngữ phụ thuộc để tạo thành cụm danh từ.</p> <p>– GV gọi các nhóm báo cáo.</p> <p>– GV nhận xét, chốt đáp án.</p>	<p>– Đọc và xác định yêu cầu bài tập.</p> <p>– HS thảo luận nhóm đôi, thực hiện nhiệm vụ.</p> <p>– Đại diện nhóm trình bày các nhóm khác nhận xét, bổ sung.</p>	<p>Xác định được chủ ngữ và mở rộng được chủ ngữ:</p> <p>a) Chủ ngữ là danh từ gió. Mở rộng: <i>gió lạnh, từng cơn gió, từng cơn gió lạnh, những cơn gió mùa đông, gió mùa đông,...</i></p> <p>b) Chủ ngữ là danh từ lửa. Mở rộng: <i>ngọn lửa ấy, lửa trong lò,...</i></p>
<p>Bài tập 5</p> <p>– GV cho HS đọc và xác định yêu cầu bài tập.</p> <p>– GV gợi ý cho HS viết đoạn văn: Đóng vai là nhà văn để</p>	<p>– Đọc và xác định yêu cầu bài tập.</p> <p>– Viết đoạn.</p>	<p>Viết được đoạn văn đảm bảo các yêu cầu:</p> <p>– Dung lượng đoạn văn: khoảng 5 – 7 câu; đoạn văn có ít nhất 1 cụm danh từ làm thành phần chủ ngữ của câu.</p>

<p>sáng tạo, phát triển thêm một chi tiết nghệ thuật có trong tác phẩm: <i>cảnh cô bé bán diêm gặp lại người bà của mình</i>.</p> <p>– GV gọi HS đọc đoạn vừa viết.</p> <p>– GV theo dõi, nhận xét, đánh giá.</p>	<p>– Một số HS đọc đoạn viết. Cả lớp lắng nghe và nhận xét.</p>	<p>– Nội dung của đoạn văn: miêu tả khung cảnh hai bà cháu gặp nhau, miêu tả ngoại hình, hành động và lời nói của các nhân vật...</p>
---	---	---